

**A MAGYAR NÉPMŰVELŐK EGYESÜLETÉNEK JAVASLATAI A MUZEÁLIS INTÉZMÉNYEKRŐL, A
NYILVÁNOS KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSRÓL ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSRŐL SZÓLÓ 1997. ÉVI CXL.
TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ ELŐTERJESZTÉSHEZ**

A Magyar Népművelők Egyesülete az alábbi módosítási javaslatok figyelembevételével egyetért a fent jelzett törvényjavaslattal.

I. Általános javaslatok

A törvénymódosítás tervezete a feladatellátást biztosító intézményrendszer megnevezése tekintetében nem koherens. Következetelenül használja a „kulturális intézményrendszer”, „kulturális alapellátást megvalósító hálózat”, „kulturális alapellátás rendszere”, „kulturális alapellátás keretét alkotó intézményrendszer” fogalmakat. **Javasoljuk az intézményrendszer megnevezésére használt terminológia egységesítését.**

A korábbiakhoz képest új fogalomként került a törvény módosítás szövegébe a „**közösségi művelődés**”. Ezzel a megnevezéssel a korábbi jogszabályokban nem találkozhatunk. **Javasoljuk a fogalom tartalmának pontos leírását.**

A törvény tervezetben, a közgyűjteményekben és a könyvtárra vonatkozó rendelkezések minden esetben szigorúan az adott szakmaterületre vonatkoznak. A közművelődési tárgyú fejezetekben, bizonyos esetekben a közművelődést és a kulturális alapellátás gyűjtő fogalmat szinonimaként használja a joganyag. **Javasoljuk, hogy a tervezetben egyértelműen jelenjen meg, hogy a közművelődés, hasonlóan a könyvtár és múzeum intézményrendszeréhez a kulturális alapellátás egyik alrendszere.**

II. Konkrét javaslatok az egyes bekezdések tartalmához

1.§.

Az alábbi mondat félreérthetőségre adhat okot:

„Az információs társadalom és a demokratikus jogállam működésének alapfeltétele a könyvtári rendszer, melyen keresztül az információk szabadon bárki számára hozzáférhetők.”
A mondat szűkítően értelmezi az információ fogalmát, mintha az csak a könyvtárakban lenne hozzáférhető. Javasoljuk a mondat tartalmának egyértelműsítését.

3.§. amely a Kult. tv.4.§. kiegészítésére vonatkozik.

A javasolt e pont esetében nem látjuk indokoltnak a művészeti intézmények említését. Bár az alapellátás tekintetében bizonyosan szükséges a közreműködésük, jelen törvény azonban ezekről az intézményekről nem tartalmaz szabályokat. (lásd az alapellátás fogalmának pontosítására tett javaslatunkat.)

A 15§. amely a Kultv. 77.§. (4). bekezdésétől a 78/J. § bekezdéséig tartó módosításokra vonatkozik

A felvázolt intézményrendszer egyértelműsítése szükséges, a jogszabály tervezet több olyan átfedést is tartalmaz az egyes intézménytípusok között, amely félreértésre adhat okot. Bár a jogszabály önmagában véve arra hivatkozik, hogy ezek belső tartalmát rendeleti úton fogja szabályozni a jogalkotó a későbbiek során, a következő bekezdésekben mégis konkrét meghatározásokat tesz. Javasoljuk, hogy az intézmény típusokra vonatkozó meghatározásokat a miniszteri rendelet hatókörébe utalják oly módon, hogy **annak belső**

tartalmát a szakmai szervezetekkel történő egyeztetés útján definiálják. *(Hasonlóan a múzeumi besorolásokat tartalmazó 2/2010. (I. 14.) OKM rendelethez.)* Továbbá, **inkább arra kellene törekedni, hogy egyszerűbbé váljon a tipológia, s nem ennyire fölszabdalt, hiszen valójában semmi nem indokolja.**

Amennyiben a törvényalkotó ragaszkodik az intézmény típusok e törvény keretei között történő meghatározásához, további javaslatunk a következők:

- A 78. §-ban definiált „művelődési ház” intézmény-típus elnevezésében indokolatlan a „közösségi ház” és a „faluház” elnevezés. Ezen intézményekben – hasonlóan a többi típushoz - kultúráközvetítési illetve -befogadási, azaz: művelődési folyamatok történnek. Csak másodlagos szempont, hogy ez egyéni vagy közösségi, lokális vagy településközi keretekben zajlik. Az intézmény funkcionális fogalma a művelődés, ezért a többi típushoz hasonlóan itt is csak ez a fogalom releváns. Ráadásul nincs rá szakmai logikai magyarázat, hogy a többi típus elnevezésében miért hiányzik akkor a „közösségi ház” elnevezés, hiszen egyik települési szinten sem szociálpszichológiai értelemben értelmezhető a fogalom. **Javasoljuk ezért az elnevezést szinkronizálni a többi típus egynemű fogalmához.**
- **Indokolatlannak tartjuk a 78./D., E. és G. § típusait önálló típusként definiálni,** javasoljuk tartalmukat a többfunkciós intézmény fogalmi körébe integrálni. Indoklásul felhozzuk, hogy ha részegység lehet ebben egy médium és/vagy turisztikai aleggység működtetése, akkor mégiscsak illogikus szakmailag, hogy miért nem lehet szervezeti része a közművelődésnek egyébként elméletileg részének tekintendő népfőiskola, kézműves alkotóház és a szabadidőközpont. Bőségesen lefedné az intézményrendszer mai állapotát két elnevezés is: községekben művelődési ház, nagyobb méretekben pedig művelődési központ.
- **Miután a 78., a 78/A., és 78/B. és a 78/E § típusainál meghatározták a vezető kötelező végzettségét, illogikus, hogy ugyanez hiányzik a 78/C., 78/D., 78/F. és a 78/G. § típusainál.** Javasoljuk új bekezdésben, hogy – a többi típushoz hasonlóan – mindegyik „vezetője felsőfokú közművelődési végzettséggel rendelkezik”. Ezen meghatározás hiányával súlyos joghézag keletkezik a vezetési megbízások eldöntésénél. Általában is javasoljuk, hogy a törvény hatálya alá tartozó közművelődési intézménynek csak a 150/1992. (XI. 20.) Korm. r. 22. § (1) h) pontjában felsorolt képzettségek valamelyikével rendelkező személy lehessen vezetője.
- Ha javaslatunk ellenére mégis önálló típusként maradna a 78/E. § által definiált népi kézműves alkotóház, akkor javasoljuk törölni a (2) bek. szövegéből a „vagy népi iparművész címmel” szövegrészt. Egy intézmény vezetése ugyanis nem csak a szűkebb szakmai, hanem az általános kultúra- és művelődéstudomány mellett pénzügyi, jogi és szervezeti tudásokat is igényel. S mivel a népi iparművész címnek nincs semmilyen iskolázottsági előfeltétele, szükséges itt behatárolni e feltételt is. Az elvárható minőségi intézményvezetési tevékenység azt kívánja, hogy – koherenciában a többi intézményvezetővel szembeni elvárással – ennek is csak felsőfokú szakirányú végzettségű személy lehessen a vezetője.
- Mivel a tipológiából – helyesen – hiányzik az általános művelődési központ, szükséges lenne ezt a köznevelési törvénnyel szinkronizálni, mert az előterjesztésben erre vonatkozóan nincs utalás.

A 17§. amely a Kultv. 83. § (1) és (2) bekezdéseire vonatkozik

A Kultv. 83. §-a (6a) bekezdésnek kiegészítésével kapcsolatban: a Közművelődési Kerekasztal működésben határozottan aggályos a természetes személyeknek azonos jogot adni a mint jogi személyeknek. A törvény adta véleményezi jog gyakorlása esetén ugyanis szavazni kell arról, milyen véleményt képviseljenek. Ebben a szavazásban mégsem lehet azonos értékű egy magánszemély és a sok tagot képviselő civil szervezetek szavazata. Ez olyan mértékű diszkrimináció lenne a szervezetek kárára, amely sem morálisan, sem szakmailag nem vállalható. Ezért azt javasoljuk, hogy a természetes személyek csak tanácskozási joggal rendelkezzenek

A 21§. amely a Kultv. 91/A. § módosítására vonatkozik

A szervezeti integrációkról – településmérettől és e módosítási szándéktól függetlenül is – az a véleményünk, hogy csak ott és akkor látjuk értelmét és hasznosságát, ahol a különböző ágazatokat **egy épületben, közös infrastruktúrával** látják el. Ahol ezek a település különböző pontjain lévő épületekben vannak, ott értelmetlen, öncélú, csak ún. bürokratikus innováció terméke az integráció – mint az általános művelődési központoknál. Ezért nem az ellátandó térség nagyságától, hanem az infrastrukturális feltételektől függően javasoljuk e célt megfogalmazni.

Ám ha javaslatunk nem fogadható el, akkor a 91/A. § (1) bek. szövegét javasoljuk módosítani, mert az a magyar nyelv értelme szerint, de még inkább a (2) bek. relációjában értelmezve azt jelenti, hogy 15 ezer fő alatti településen **csak és kizárólag integrált intézményben** látható el a többcélú feladat. Ha ez a cél, **ezzel határozottan nem értünk egyet**, mert differenciátlanul kötelezné a fenntartókat szakmailag és pénzügyileg akár káros összevonásokra is. Ha ez „csak” fogalmazási hiba, akkor javasoljuk a mondat végét a (2) bek. szövegéhez hasonlóan fogalmazni: „...feladatait közös szervezetben (a továbbiakban: integrált kulturális intézmény) is elláthatja”.

24.§., mely a Kult. tv. 94.§. (5) és (5a) bekezdéseire vonatkozik

A jelzett joghelyen a tervezett rendelkezik a múzeumi és könyvtári feladatellátás megyei hatókörű kötelezettségeiről. Mindezek mellett azonban nem rendelkezik a közművelődés megyei szintű feladatellátás kötelezettségéről. Javasoljuk a bekezdés kiegészítését a közművelődési feladatellátásra vonatkozó megyei szint beiktatásával.

Budapest, 2017. április 6.

Az MNE elnöksége nevében Bordás István elnök